

2011 m. lapkričio 28 d. ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikimas

2011 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2011 m. lapkričio 28 d. vyksiančio ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikimo

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl transatlantinių santykių,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi, nors sprendžiant daugelį pasaulinio masto problemų užsienio politikos, saugumo, vystymosi ir aplinkos apsaugos srityse yra būtini bendri veiksmai bei transatlantinis bendradarbiavimas, dabartinė ekonominė krizė tapo svarbiausia šių dienų problema;
- B. kadangi ES ir JAV ekonomikos apimtis sudaro pusę pasaulinės ekonomikos apimties, o jų partnerystė mastas – 4,28 trilijonai JAV dolerių, be to, tai plačiausi, labiausiai persipynę ir ilgiausiai trunkantys ekonominiai ryšiai pasaulyje bei svarbiausia pasaulinės ekonominės gerovės varomoji jėga;
- C. kadangi tiek Europoje, tiek ir JAV besitęsiančios finansinė ir ekonominė krizės kenkia mūsų ekonomikų stabilumui ir gerovei bei mūsų piliečių gerbūviui, o norint įveikti šią krizę kaip niekada anksčiau reikalingas glaudesnis Europos ir JAV ekonominis bendradarbiavimas;
- D. kadangi poreikis užtikrinti laisvę ir saugumą savo šalyje neturėtų būti tenkinamas paaukojant esminius pilietinių laisvių principus bei būtinybę laikytis bendrųjų žmogaus teisių standartų;
- E. kadangi transatlantinė partnerystė pagrįsta bendromis esminėmis vertybėmis, pvz., laisve, demokratija, žmogaus teisėmis bei teisinės valstybės principais, taip pat bendrais tikslais, pvz., socialinės pažangos ir įtraukties, atviros ir integruotos ekonomikos, tvaraus vystymosi bei taikaus konfliktų sprendimo siekais, ir yra saugumo ir stabilumo euroatlantinėje erdvėje pagrindas;

Užimtumas ir ekonomikos augimas

1. palankiai vertina 2011 m. lapkričio 3–4 d. Kanuose vykusio G20 aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas, ypač dėl Ekonomikos augimo ir užimtumo veiksmų plano, reformos siekiant sustiprinti tarptautinę pinigų sistemą, tolesnių pastangų griežtinti finansų sektoriaus reguliavimą bei įsipareigojimų skatinti daugiašalę prekybą ir vengti protekcionizmo; mano, jog itin svarbu, kad ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikimo metu abi partnerės įsipareigotų imtis vadovaujamo vaidmens įgyvendinant G20 įsipareigojimus; atkreipia dėmesį į G20 diskusiją dėl naujoviško finansavimo alternatyvų ir į tai, kad ES toliau svarsto idėją dėl finansinių sandorių mokesčio;
2. ragina ES ir JAV valdžios institucijas parengti ir pradėti įgyvendinti bendrą transatlantinę darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo iniciatyvą, įskaitant prekybos ir investicijų

skatinimo gaires;

3. ragina ES ir JAV sukurti išankstinio įspėjimo sistemą, skirtą protekcionizmui dvišaliuose santykiuose nustatyti ir nuo jo atgrasyti; primena, kad transatlantinei prekybai svarbios atviros viešųjų pirkimų rinkos, kuriose visiems tiekėjams, ypač mažoms ir vidutinėms įmonėms, suteikiama vienoda prieiga, todėl ragina JAV nenustatyti reikalavimų „pirkite amerikietišką prekę“ (angl. *Buy American*); pabrėžia PPO susitarimo dėl viešųjų pirkimų (angl. GPA) svarbą siekiant užtikrinti atvirą ir subalansuotą prieigą prie abiejų rinkų šioje srityje;
4. pabrėžia būtinybę stiprinti Transatlantinės ekonominės tarybos (TET) procesą siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, ypač bendrų standartų nustatymą naujose srityse, kuriose reikia reguliavimo (pvz., nanotechnologijoms), arba sparčiai augančiuose ekonomikos sektoriuose (pvz., elektra varomų transporto priemonių technologijų srityje); ragina ES ir JAV į TET veiklą aktyviai įtraukti Transatlantinio teisės aktų leidėjų dialogo (angl. TLD) atstovus, nes teisės aktų leidėjai kartu su savo atitinkamomis vykdomosios valdžios institucijomis dalijasi atsakomybe už daugelio TET sprendimų įgyvendinimą ir priežiūrą;
5. ragina JAV ir ES mainus patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais skatinant verslumą, įskaitant paramą naujoms įmonėms ir bankroto procedūrų administravimą;
6. pabrėžia poreikį stiprinti bendradarbiavimo pastangas mokslinių tyrimų ir inovacijų partnerystės srityse;
7. pabrėžia poreikį patvirtinti ir įgyvendinti bendrą ES bei JAV žaliavų naudojimo planą laikotarpiui iki 2020 m., ypatingą dėmesį skiriant retųjų žemių metalams, nes šis planas turėtų skatinti bendradarbiavimą našaus išteklių naudojimo, technologinių naujovių žaliavų gavybos ir perdirbimo bei su pakaitalais susijusių mokslinių tyrimų srityse; ragina įgyvendinant transatlantinę strategiją puoselėti pasaulinę valdyseną žaliavų srityje, naudojantis bendradarbiavimo priemonėmis, panašiomis į Pasaulinį energetikos forumą, pvz., Pasauliniu žaliavų forumu;
8. pabrėžia, kad svarbu bendradarbiauti skatinant efektyvų energijos vartojimą, atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą ir aukštus branduolinės saugos standartus visame pasaulyje, taip pat pritaria, kad būtų toliau derinamos biuro įrangos energetinio efektyvumo ženklavimo programos ir bendradarbiaujama kuriant energetikos technologijas;
9. ragina Komisiją pasiekti pažangos derybose su JAV produktų saugos srityje ir palankiai vertina patvirtintą teisinį pagrindą, kuriuo remiantis JAV vartojimo prekių saugos komitetas galės derėtis su ES dėl susitarimo, kuro tikslas – pagerinti keitimąsi informacija apie pavojingus produktus, žalą ir taisomuosius veiksmus, kurių imasi tiek ES valstybės narės, tiek JAV;

Pasaulinė valdysena, užsienio politika ir vystymasis

10. primena, kad laisvos ir atviros demokratinės sistemos skatina taiką bei stabilumą ir yra geriausia pasaulinio saugumo garantija, todėl ragina ES ir JAV toliau stiprinti bendradarbiavimą skatinant taiką, ypač Artimuosiuose Rytuose, bei remti besiformuojančias demokratinės valstybes Šiaurės Afrikoje;

11. primygtinai ragina ES ir JAV daryti spaudimą siekiant atnaujinti tiesiogines Izraelio ir palestiniečių derybas, visapusiškai laikantis tarptautinės teisės, ir rasti dviejų valstybių sambūviu paremtą sprendimą, kurio pagrindas – 1967 m. sienos ir Jeruzalė kaip abiejų valstybių sostinė, taikiai bei saugiai viena šalia kitos egzistuojanti Izraelio Valstybė ir nepriklausoma, demokratinė bei tvari Palestinos Valstybė; ragina valstybes nares ir JAV atsižvelgti į teisėtą palestiniečių reikalavimą, kad po derybų Jungtinių Tautų sistemoje jų valstybė būtų atstovaujama JT;
12. be kita ko, ragina ES ir JAV parengti bendrą iniciatyvą norint įtikinti Izraelio vyriausybę atšaukti sprendimą, kurį ji priėmė reaguodama į Palestinos priėmimą į UNESCO, dėl 2000 namų ir butų statybos pagreitinimo Vakarų krante ir muito įplaukų, kurias ji skolinga Palestinos savivaldai, negražinimo;
13. griežtai smerkia didėjančią jėgos naudojimą Sirijoje ir remia JAV ir ES valstybių narių pastangas JT Saugumo Taryboje priimti rezoliuciją, kuria būtų smerkiama Sirijos režimo naudojama negailestinga prievarta ir raginama ją nutraukti bei būtų numatomos sankcijos to nepadarius; teigiamai vertina, kad Arabų Lyga sustabdė Sirijos narystę šioje organizacijoje, taip pat pritaria Jordanijos karaliaus Adullah II raginimams, kad prezidentas Basharas al-Assadas atsistatydintų;
14. ragina ES ir JAV toliau remti visas Libijos pereinamojo laikotarpio valdžios institucijų pastangas sukurti įtraukią ir demokratinę visuomenę; tuo pat metu pabrėžia, kad ši parama turi būti teikiama su sąlyga, kad bus laikomasi žmogaus teisių, teisinės valstybės ir visų piliečių, ypač moterų, politinio dalyvavimo principų;
15. yra labai susirūpinęs dėl Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) naujausios ataskaitos teiginių dėl Irano pasiektos pažangos įgaunant praktinių žinių, reikalingų norint suprojektuoti ir sukurti branduolinį ginklą; apgailestauja, kad Iranas, nors nuolat kartoja, kad jo branduolinė programa vykdoma tik taikiems civiliams energijos gamybos tikslams, nevisapusiškai bendradarbiauja su TATENA; mano, kad ES ir JAV turėtų toliau tęsti glaudų tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą P5+1 grupėje išlaikydamos didelį spaudimą Iranui, naudojant visas politines, diplomatines ir ekonomines priemones, įskaitant sankcijas, siekiant įtikinti Iraną vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus dėl branduolinio ginklo neplitimo ir užkirsti kelią grėsmei, kurią Iranas kelia tarptautiniam saugumui, bei neleisti jai didėti;
16. pabrėžia, kad ES ir JAV kartu valdo 90 proc. pasaulio paramos vystymuisi sveikatos srityje ir 80 proc. visos pagalbos; džiaugiasi, kad 2011 m. rugsėjo mėnesį iš naujo pradėtas ES ir JAV dialogas vystymosi klausimais, nes Tūkstantmečio vystymosi tikslams pasiekti liko tik penkeri metai;
17. ragina ES ir JAV paspartinti G20 veiksmus, skirtus glaudžiau bendradarbiauti pasauliniu mastu, siekiant reaguoti į nevaržomą spekuliaciją maisto kainomis ir pernelyg didelį pasaulinių maisto kainų svyravimą; pabrėžia, kad siekdama užtikrinti pasaulinę konvergenciją G20 turi įtraukti G20 grupei nepriklausančias šalis;
18. pabrėžia, kad aukščiausiojo lygio susitikimu taip pat reikėtų pasinaudoti siekiant pasikeisti požiūriais ir sustiprinti veiklos derinimą trečiųjų šalių, ypač BRIC valstybių, atžvilgiu;
19. pabrėžia, kad klimato kaita yra pasaulinė problema, ir ragina Komisiją siekti ryžtingo

JAV įsipareigojimo pasiekti pažangos būsimuoju Durbano konferencijoje, siekiant užtikrinti, kad būtų parengti išsamūs įgaliojimai ne vėliau kaip 2015 m. užbaigti derybas dėl pasaulinio išsamaus susitarimo dėl klimato; į tai atsižvelgdamas yra susirūpinęs dėl Įstatymo Nr. 2594, kurį neseniai priėmė JAV Atstovų Rūmai ir kuriame raginama uždrausti JAV oro linijoms dalyvauti ES prekybos taršos leidimais sistemoje; ragina JAV Senatą nepatvirtinti šio teisės akto ir kviečia pradėti konstruktyvų dialogą šia tema;

- ragina, kad ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikime diskutuojant apie ekonomiką būtų atsižvelgta į klimato apsaugą, išteklių stoką ir efektyvų naudojimą, apsirūpinimo energija saugumą, inovacijas ir konkurencingumą bei pan. sritis; pakartoja, kad tarptautiniu lygiu koordinuojami veiksmai padeda atitinkamiems sektoriams spręsti anglies dioksido nutekėjimo problemas, ypač tiems sektoriams, kurie vartoja daug energijos;

Laisvė ir saugumas

- pripažįsta, kad visiems keleivių ir prekių srautams transatlantinėje erdvėje turėtų būti taikomos tinkamos ir proporcingos saugumo priemonės;
- taigi ragina JAV atsisakyti plačių bendro pobūdžio apribojimų, kaip antai šimtaprocentinis konteinerių tyrimas arba skysčių draudimas lėktuvo salone, ir taikyti labiau tikslius ir rizikos vertinimu paremtus metodus, pvz., „saugaus ūkio subjekto“ sistemas arba skysčių skenavimą;
- taigi palankiai vertina tai, kad 2011 m. kovo mėnesį pradėtos derybos dėl ES ir JAV susitarimo dėl asmens duomenų apsaugos; atkreipia dėmesį į Komisijos padarytą pranešimą dėl derybų dėl ES ir JAV susitarimo dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) pabaigos, kurį Parlamentas atidžiai tikrins vadovaudamasis savo 2010 m. gegužės 5 d.* ir 2010 m. lapkričio 11 d.** rezoliucijose nustatytais reikalavimais;
- pabrėžia, kad svarbu tinkamai įgyvendinti ES ir JAV susitarimus dėl ekstradicijos ir abipusės teisinės pagalbos bei atitinkamas dvišales priemones;
- pakartoja savo nuomonę, kad ES privalo ir toliau politiniu ir techniniu lygmeniu pabrėžti JAV, jog ES ypač svarbu, kad likusios keturios ES valstybės narės galėtų kuo greičiau prisijungti prie bevizio režimo programos;
- pabrėžia, kad reikia užtikrinti pasaulinio interneto vientisumo ir komunikacijos laisvės apsaugą vengiant taikyti vienašales priemones panaikinant IP adresus ar domenų vardus;
- atkreipia dėmesį į konkrečius įvairių Europos Parlamento komitetų pasiūlymus ir ragina Europos Parlamento delegacijos Transatlantinio teisės aktų leidėjų dialoge atstovus pasinaudoti šiais pasiūlymais;

o

o o

- paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių

* OL C 81 E, 2011 3 15, p. 70.

** Priimti tekstai, P7_TA(2010)0397.

vyriausybėms ir parlamentams, JAV Kongresui, Transatlantinio teisės aktų leidėjų dialogo pirmininkams bei Transatlantinės ekonominės tarybos pirmininkams ir jos sekretariatui.